

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Αρ. Πρωτ. 129/10.1.2019

ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ**Α Π Ο Φ Α Σ Η
133/2018**

Η Ολομέλεια του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης, ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου, συνήλθε σε συνεδρίαση στον συνήθη γι' αυτό τόπο την 12.12.2017 και ώρα 11:30 προκειμένου να συζητήσει επί της κατωτέρω υποθέσεως. Συγκροτήθηκε από τους: Αθανάσιο Κουτρομάνο, πρόεδρο, Ξενοφώντα Μορώνη, αντιπρόεδρο, και τα μέλη Δημήτρα Παπαδοπούλου, Καλλιόπη Διαμαντάκου, Βασίλειο Καραποστόλη, Νικόλαο Κιάο, Ευαγγελία Μήτρου και Γιώργο Πλειό. Από το μέλος Γεώργιος Σαρειδάκης, ο οποίος είχε προσκληθεί νομίμως. Χρέη γραμματέως εκτέλεσε η Αναστασία Μαραζίδου, υπάλληλος του ΕΣΡ.

Αντικείμενο της συζήτησης ήταν η ενδεχόμενη παραβίαση της ραδιοτηλεοπτικής νομοθεσίας από τον τηλεοπτικό σταθμό με τον διακριτικό τίτλο ALPHA CHANNEL, ιδιοκτησίας της εταιρείας με την επωνυμία ALPHA ΔΟΥΡΥΦΟΡΙΚΗ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ Α.Ε, αναφορικά με τη δημοσιοποίηση στοιχείων ποινικής προδικασίας, την παρουσίαση εικόνας ανηλίκου θύματος δυστυχήματος, τη λήψη συνέντευξης από άτομα που δεν είναι νηφάλια και την παρέμβαση σε προσωπικό πόνο και πένθος στη διάρκεια του δελτίου ειδήσεων που μεταδόθηκε από τον εν λόγω σταθμό.

Για τον έλεγχο σχηματίστηκε φάκελος με αριθμό 323/5.9.2016, ο οποίος χρεώθηκε στη διοικητική υπάλληλο Αικατερίνη Κοντοπούλου και στην ειδική επιστήμονα-νομικό Ρέα Λαμπροπούλου. Η διοικητική υπάλληλος υπέβαλε στο ΕΣΡ την με αριθμό πρωτοκόλλου 686/ΕΣ/8.9.2016 έκθεση καταγραφής των πραγματικών περιστατικών της υπόθεσης. Στην συνέχεια, η ειδική επιστήμονα-νομικός υπέβαλε στο ΕΣΡ την με αριθμό πρωτοκόλλου 89/ΕΣ/30.1.2017 νομική της εισήγηση.

Κατά τη συζήτηση της υπόθεσης παρέστη η πληρεξούσια δικηγόρος της αιτούσας Ελένη Τουρναβίτη. Ερωτηθείσα από τον Πρόεδρο, η πληρεξούσια δικηγόρος δήλωσε ότι γνωρίζει το περιεχόμενο του φακέλου, έλαβε δε τον λόγο και ανέπτυξε τους ισχυρισμούς της. Ζήτησε στη συνέχεια -και η Ολομέλεια δέχτηκε- να της παρασχεθεί προθεσμία για την κατάθεση εγγράφου υπομνήματος μέχρι και την 25.1.2018 και ώρα 14.00 και η συζήτηση κηρύχθηκε περαιωμένη. Ο σταθμός κατέθεσε στη Γραμματεία το με αριθμό πρωτοκόλλου 472/25.1.2018 υπόμνημα. Επί του υπομνήματος του σταθμού υπήρξε η με αριθμό πρωτοκόλλου 337/ΕΣ/7.5.2018 απάντηση της ειδικής επιστήμονος-νομικού στην οποία ήταν χρεωμένος ο φάκελος 323/5.9.2016. Ο σταθμός ανταπάντησε με το με αριθμό πρωτοκόλλου 3221/6.6.2018 έγγραφο του.

Την 12.11.2018 και ώρα 10.30 η Ολομέλεια συνήλθε σε διάσκεψη επί της υποθέσεως, ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου. Παρέστησαν τα αυτά ως άνω μέλη της. Παρέστη επίσης και η αυτή ως άνω γραμματεύς. Η Ολομέλεια, αφού παρακολούθησε την επίμαχη ροή προγράμματος και άκουσε την Ευαγγελία Μήτρου εκ των μελών της, που είχε ορισθεί, από τον Πρόεδρο, εισηγήτρια:

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΙΣΕ ΩΣ ΕΞΗΣ:

I. Νομικό Μέρος

1. Το ΕΣΡ είναι η αρμόδια κατά το Σύνταγμα Ανεξάρτητη Αρχή (άρθρο 15 παρ. 2) για την άσκηση του άμεσου ελέγχου του κράτους επί της ραδιοφωνίας και της τηλεοράσεως και την επιβολή των προβλεπόμενων διοικητικών κυρώσεων. Ο άμεσος έλεγχος του κράτους έχει ως σκοπό, μεταξύ των άλλων, την αντικειμενική και με ίσους όρους μετάδοση των πληροφοριών και των ειδήσεων, τον σεβασμό της αξίας του ανθρώπου και την προστασία της παιδικής ηλικίας και νεότητας.
2. Το άρθρο 2 παρ. 1 του Συντάγματος καθιερώνει ως πρωταρχική υποχρέωση της πολιτείας τον σεβασμό και την προστασία της αξίας του ανθρώπου.
3. Κατά το άρθρο 106 παρ. 2 του Συντάγματος η ιδιωτική οικονομική πρωτοβουλία δεν επιτρέπεται να αναπτύσσεται σε βάρος της ελευθερίας και της ανθρώπινης αξιοπρέπειας ή προς βλάβη της εθνικής οικονομίας.

4. Κατά το άρθρο 11 παρ. 6 του ως άνω προεδρικού διατάγματος δεν δημοσιοποιούνται έγγραφα ή άλλα στοιχεία που γίνονται γνωστά στις αρμόδιες αρχές κατά το στάδιο της προκαταρκτικής εξέτασης, της έκτακτης προανάκρισης και γενικότερα της ποινικής διαδικασίας.
5. Η παρ. 1 εδ. α' του άρθρου 6 της ΕΣΔΑ(Ν.Δ. 53/1974) ορίζει ότι: παν πρόσωπον έχει δικαίωμα όπως η υπόθεσίς του δικασθή δικάως, δημοσία και εντός λογικής προθεσμίας, υπό ανεξαρτήτου και αμερολήπτου δικαστηρίου, νομίμως λειτουργούντος το οποίον θα αποφασίσει είτε επί των αμφισβητήσεων επί των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων του αστικής φύσεως, είτε επί του βασίμου πάσης εναντίον του κατηγορίας ποινικής φύσεως».
6. Κατά το άρθρο 21 παρ. 1 του Συντάγματος η οικογένεια, ως θεμέλιο της συντήρησης και προαγωγής του Έθνους, καθώς και ο γάμος, η μητρότητα και η παιδική ηλικία τελούν υπό την προστασία του κράτους.
7. Το άρθρο 17 του Ν. 2101/1992 που κυρώνει τη Διεθνή Σύμβαση για τα δικαιώματα του παιδιού (υιοθετήθηκε ομόφωνα από τη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών το 1989 και τέθηκε σε ισχύ στις 2.9.1990) αναφέρεται στα μέσα μαζικής ενημέρωσης ορίζοντας στην περ. ε' ότι τα συμβαλλόμενα κράτη ευνοούν την επεξεργασία κατάλληλων κατευθυντήριων αρχών που να προορίζονται για την προστασία του παιδιού από την ενημέρωση και το υλικό που βλάπτουν την ευημερία του
8. Το άρθρο 24 παρ. 1 του Ν.2462/1997(που κυρώνει το Διεθνές Σύμφωνο για τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα του 1966) ορίζει ότι κάθε παιδί, χωρίς διάκριση λόγω φυλής, χρώματος, γένους, γλώσσας, θρησκείας, εθνικής ή κοινωνικής προέλευσης, περιουσίας ή γέννησης, έχει δικαίωμα, έναντι της οικογένειάς του, της κοινωνίας και του κράτους στα μέτρα προστασίας που απαιτεί η θέση του ως ανηλίκου.
9. Το άρθρο 10 παρ. 1 του Π.Δ. 77/2003 (ΦΕΚ Α' 75/28.3.2003) ορίζει ότι απαγορεύεται η παρουσίαση ανηλίκων μέσω εικόνας, ονόματος ή άλλου τρόπου που να καθιστά σαφή την ταυτότητά τους ή η συμμετοχή τους σε όλες τις εκπομπές που περιλαμβάνονται στον παρόντα κώδικα, όταν αυτοί είναι μάρτυρες ή θύματα εγκληματικών ενεργειών ή δυστυχημάτων ή βρίσκονται σε δύσκολη κατάσταση. Σε καμία από τις ανωτέρω περιπτώσεις, δεν λαμβάνεται συνέντευξη από ανήλικο κάτω των 14 ετών. Κατ' εξαίρεση η παρουσίαση αυτή επιτρέπεται εφόσον είναι αναγκαία

για την ενημέρωση του κοινού και δεν προκαλεί πόνο ή βλάβη στην προσωπικότητα του ανηλίκου και, σε κάθε περίπτωση, μόνο ύστερα από γραπτή άδεια αυτού που ασκεί τη γονική μέριμνα ή την επιμέλεια.

10. Σύμφωνα με το άρθρο 7 παρ. 1 του Π.Δ. 77/2003 πρέπει να αποφεύγεται κάθε αδιάκριτη παρέμβαση σε προσωπικό πόνο ή πένθος και ιδίως να αποφεύγεται η παρουσίαση σκηνών η ατόμων σε στιγμές πένθους, οδύνης, απόγνωσης ή αγανάκτησης.

11. Το άρθρο 9 παρ. 5 του ως άνω προεδρικού διατάγματος ορίζει ότι δεν επιτρέπεται η λήψη συνεντεύξεων από άτομα η κατάσταση των οποίων μαρτυρεί έλλειψη νηφαλιότητας.

12. Τέλος, κατά τα στοιχεία β και ε της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του Ν. 2863/2000, το ΕΣΡ ελέγχει την τήρηση των όρων που προβλέπονται στην εκάστοτε ισχύουσα ραδιοτηλεοπτική νομοθεσία και επιβάλλει τις από το άρθρο 4 του Ν. 2328/1995 προβλεπόμενες κυρώσεις.

II. Πραγματικό Μέρος

Από τα έγγραφα του φακέλου, στα οποία περιλαμβάνονται και οι ευρισκόμενοι στο αρχείο του ΕΣΡ ψηφιακοί δίσκοι με την επίμαχη ροή προγράμματος, και τους ισχυρισμούς της εγκαλουμένης (προβληθέντες προφορικώς και εγγράφως), προκύπτουν τα εξής: Στο κεντρικό δελτίο ειδήσεων της 21.8.2016 -ώρα έναρξης 18.55': Περί την ώρα 19.10' η παρουσιάστρια αναφέρεται σε ναυτικό δυστύχημα που έλαβε χώρα στην Αίγινα με θύματα 4 άτομα μεταξύ των οποίων ήταν και ένα πεντάχρονο κοριτσάκι. Αμέσως μετά προβάλλεται για μερικά δευτερόλεπτα η εικόνα του ανήλικου θύματος στην οποία το πρόσωπο του παιδιού διακρίνεται καθαρά. Η παρουσιάστρια συνεχίζει μιλώντας για το κατηγορητήριο κατά του 77χρονου χειριστή του ταχύπλοου που κατηγορείται ότι εμβόλισε το σκάφος στο οποίο επέβαιναν αρκετά άτομα μεταξύ των οποίων ήταν και τα τέσσερα θύματα. Στην οθόνη αναγράφεται «Κατηγορητήριο καταπέλτης» και προβάλλεται απόσπασμα του κατηγορητηρίου που αναγράφεται και εκφωνείται «Οδηγώντας το προαναφερόμενο σκάφος αφενός με υπερβολική ταχύτητα για τις επικρατούσες συνθήκες στην περιοχή αφετέρου επιχειρώντας επικίνδυνους ελιγμούς και αποδεχόμενος ότι διαταράσσει την ασφάλεια της υδάτινης συγκοινωνίας επέπεσε λόγω της υπερβολικής ταχύτητας

που ανέπτυξες με το ανωτέρω σκάφος στο μέσο περίπου της δεξιάς πλευράς του πλοίου με όνομα «ΑΝΤΩΝΙΑ» στο οποίο επέβαιναν 24 άτομα». Στις εικόνες που παρουσιάζουν τον κατηγορούμενο ο σταθμός έχει θέσει θόλωση ώστε να μη φαίνεται το πρόσωπο του. Την 19.12' μεταδίδεται απόσπασμα συνέντευξης της κας Ολ. Κατιφέ, μητέρας του 5χρονου θύματος «Θέλω να πω γι' αυτόν τον άνθρωπο που πέρασε με το δικό του σκάφος σαν μαχαίρι από τη ζωή μου. Γι' αυτούς που θέλουν να τον προστατεύουν, από το έγκλημα που έκανε. (Θέλω να πω) ότι και η δική τους ζωή να γίνει ένας εφιάλτης αν το κάνουνε». Η μητέρα δείχνει σοκαρισμένη και μιλά με λυγμούς. Ακολουθεί απόσπασμα συνέντευξης της κας. Μ. Κατιφέ, θείας του ανήλικου θύματος «Θέλω δικαιοσύνη και να πάει φυλακή. Και να μην τον αφήσουν ούτε λεπτό έξω γιατί εγώ, εγώ η ίδια θα πάρω τη δικαιοσύνη στα χέρια μου. Εγώ δεν το αφήνω έτσι. Το ψάχνω και θα βρω τη λύση. Δεν υπάρχει περίπτωση, αυτός ο άνθρωπος δεν το 'χει κάνει. Υπάρχουν άλλοι πίσω του». Η γυναίκα δείχνει σοκαρισμένη και μιλά με οργή. Μετά μεταδίδεται απόσπασμα συνέντευξης του κ. Γ. Ασημακόπουλου, νονού της 5χρονης: δίπλα στον εικονιζόμενο νονό φαίνεται φωτογραφία του ανήλικου θύματος στην οποία το πρόσωπο του φαίνεται καθαρά. Στις 19.15' η παρουσιάστρια συνομιλεί με τον δικηγόρο των οικογενειών των θυμάτων κ. Αλέξη Κούγια. Στη διάρκεια της συζήτησης προβάλλεται καθαρά η εικόνα του προσώπου του ανήλικου θύματος δύο φορές (19.17' και 19.21'). Επίσης στην οθόνη προβάλλεται οικογενειακή φωτογραφία στην οποία φαίνεται το πρόσωπο του ανήλικου θύματος, ενώ τίθεται θόλωση στο πρόσωπο άλλου ανήλικου που βρίσκεται στη φωτογραφία.

III. Υπαγωγή

Υπό τα εκτεθέντα, και δεδομένου ότι, η μετάδοση στοιχείων της μυστικής ποινικής προδικασίας και ιδίως του περιεχομένου εγγράφων απαγορεύεται, χάριν της διασφάλισης του τεκμηρίου αθωότητας, της αποτελεσματικής διεξαγωγής της δικαστικής έρευνας και του ανεπηρέαστου των αρμόδιων δικαστικών αρχών. Στη συγκεκριμένη δε περίπτωση δεν συντρέχουν υπέρτεροι λόγοι δημοσίου συμφέροντος που να καθιστούν επιτρεπτή την ανακοίνωση στοιχείων της ποινικής προδικασίας, υπήρχε δε κίνδυνος να διακυβεύονται τα δικαιώματα του κατηγορούμενου και η ασφαλής διεξαγωγή της δικαστικής έρευνας. Το γεγονός ότι ο κατηγορούμενος

απεβίωσε το Νοέμβριο 2017 δεν αναιρεί την μη τήρηση των κανόνων σχετικά με τη μυστικότητα της ποινικής διαδικασίας εκ μέρους του σταθμού κατά την επίμαχη ημερομηνία.

Για την προβολή εικόνας ανήλικου θύματος δυστυχήματος, την παρέμβαση σε προσωπικό πόνο και πένθος καθώς και συνέντευξη από μη νηφάλια άτομα: στη διάρκεια του δελτίου ειδήσεων προβάλλεται για επαρκή χρόνο η εικόνα του ανήλικου παιδιού(5χρονο κορίτσι) που υπήρξε θύμα δυστυχήματος. Πέραν της εικόνας, τα στοιχεία της ταυτότητας του προσδιορίζονται καθώς αναγράφεται το όνομα της μητέρας και της θείας του. Η παρουσίαση αυτή δεν επιτρέπεται καθώς δεν ήταν αναγκαία για την ενημέρωση του κοινού, προκαλεί δε αισθήματα οδύνης στους συγγενείς του. Επίσης στη διάρκεια μετάδοσης της συγκεκριμένης είδησης, προβλήθηκαν συνεντεύξεις με τους συγγενείς του ανήλικου θύματος(μητέρα και θεία) η κατάσταση των οποίων μαρτυρούσε έλλειψη νηφαλιότητας ενώ ταυτόχρονα βίωναν στιγμές πένθους, πόνου και αγανάκτησης(στο ίδιο ναυάγιο έχασε τη ζωή του και ο πατέρας του ανήλικου θύματος).

Ενόψει όλων αυτών, καθίσταται σαφές ότι η εγκαλούμενη εταιρεία, προβάλλοντας στοιχεία της μυστικής ποινικής διαδικασίας, παρουσιάζοντας την εικόνα ανήλικου θύματος δυστυχήματος, προβάλλοντας συνέντευξη από άτομα που δεν είναι νηφάλια και παρεμβαίνοντας σε προσωπικό πόνο και πένθος, παραβίασε - εκ προθέσεως - τις αναφερόμενες στο νομικό μέρος της παρούσας διατάξεις. Επομένως, πρέπει να επιβληθεί στην εγκαλούμενη εταιρεία διοικητική κύρωση και δη εκείνη του προστίμου.

Περαιτέρω, με βάση τη βαρύτητα της παραβάσεως, το κοινώς γνωστό μερίδιο τηλεθέσεως του συγκεκριμένου τηλεοπτικού σταθμού (14,5% για την τηλεοπτική περίοδο από την 1^η Σεπτεμβρίου 2015 ως τις 31^η Αυγούστου 2016) και το γεγονός ότι η εγκαλουμένη υπήρξε πολλαπλώς υπότροπη (και) κατά το πρόσφατο παρελθόν για παραβάσεις της ραδιοτηλεοπτικής νομοθεσίας (όπως προκύπτει από τα τηρούμενα στο ΕΣΡ στοιχεία), κρίνεται ότι το επιβλητέο πρόστιμο είναι εκείνο των 25.000 ευρώ.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ ΤΟ ΕΣΡ

Δέχεται ότι ο σταθμός της εγκαλουμένης παραβίασε τη ραδιοτηλεοπτική νομοθεσία ως προς την υποχρέωση τήρησης της μυστικότητας της ποινικής διαδικασίας, ως προς την παρουσίαση της εικόνας ανηλίκου θύματος δυστυχήματος, ως προς τη μετάδοση συνέντευξης από μη νηφάλια άτομα και ως προς την παρέμβαση σε προσωπικό πόνο και πένθος, κατά τα αναφερόμενα στο σκεπτικό.

Επιβάλλει στην εταιρεία με την ALPHA ΔΟΥΡΥΦΟΡΙΚΗ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ Α.Ε, ιδιοκτήτρια του τηλεοπτικού σταθμού ALPHA ΔΟΥΡΥΦΟΡΙΚΗ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ Α.Ε, τη διοικητική κύρωση του προστίμου των 25.000 ευρώ.

Κατά το άρθρο 4 παρ. 3 του Ν. 2328/1995, όπως έχει μετά την δια του άρθρου 23 παρ. 5 εδ. β' του Ν. 3166/2003 αντικατάστασή του, η παρούσα απόφαση κατά την προαναφερόμενη κύρωση, είναι εκτελεστή κατά:

1. Της εταιρείας ALPHA ΔΟΥΡΥΦΟΡΙΚΗ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ Α.Ε. που εδρεύει στην Αθήνα, θέση Πέτσα - Βακαλόπουλου, ΒΙΟΠΑ Παλλήνης, με ΑΦΜ 094438520, Δ.Ο.Υ. ΦΑΕ Αθηνών.
2. Του Βασίλειου Παπαδρόσου του Ευαγγέλου, ως νομίμου εκπροσώπου της εταιρείας, με ΑΦΜ 027637858., Δ.Ο.Υ. Παλλήνης
3. Του Δημοσθένη Βερύκιου του Αναστασίου ως νομίμου εκπροσώπου της εταιρείας, με ΑΦΜ 044710401, Δ.Ο.Υ. Χολαργού
4. Του Γεώργιου Χριστοδούλου του Ανδρέα, ως νομίμου εκπροσώπου της εταιρείας, με ΑΦΜ 115863143, Δ.Ο.Υ. Β' Καλλιθέας.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε την 12^η Νοεμβρίου 2018 και δημοσιεύτηκε την 11^η Ιανουαρίου 2019.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Ε.Σ.Ρ.

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΚΟΥΤΡΟΜΑΝΟΣ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΜΑΡΑΖΙΔΟΥ